

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – NOVÝ PRVEK PODPORY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

doc. Mgr. PaedDr. Jan Michalík, Ph.D.

Ústav speciálně pedagogických studií PdF UP

Abstract: Text přináší informace ohledně aktuální situace ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zároveň seznamuje s novým pojetím naplňování speciálních vzdělávacích potřeb ve vzdělávání prostřednictvím podpůrných opatření a jejich uvedení do české legislativy a zejména činnosti škol. Cílem je představit čtenářům východiska a koncept PO a jejich smysluplné a systematické umístění v Katalogu PO. Příspěvek je prvním ucelenějším konceptem podpůrných opatření, který je ve veřejné diskusi představen. Může sloužit jako vodítko pro další práci pedagogů, ale i dalších odborníků nejen v oblasti speciální pedagogiky.

Klíčová slova: speciální vzdělávací potřeby; podpůrná opatření; Katalog podpůrných opatření; žáci; speciální pedagogika

1 Úvod

Ve speciálněpedagogické teorii a praxi se poměrně nově objevuje termín podpůrná opatření. Podpůrná opatření mají sloužit jako nový prvek podpory vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP). Předmětem zájmu odborníků se stávají i žáci s různým typem znevýhodnění (zdravotní či sociální). Zastřešující spojení SVP nevypovídá o míře potřebné podpory, která je nezbytná pro překonání znevýhodnění. V praxi je samozřejmé, že například dítě s 80 % ztrátou zraku má odlišné vzdělávací potřeby než dítě se slabozrakostí. Legislativní, metodické ani organizační zajištění dosud pedagogům v dané oblasti příliš nepomáhalo. Následující text má čtenářům nastínit aktuální situaci při implementaci podpůrných opatření do vzdělávacího systému.

Souvisejícím cílem je představit připravovanou novelu zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon). Stejně jako omezit odbornou veřejnost s pojmem podpůrná opatření a připravovaným Katalogem podpůrných opatření.

Stať je připravena jako jeden z výstupů projektu OPVK „Systémová podpora inkluzivního vzdělávání“, který je řešen na UP v Olomouci dle zadání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. (CZ.1.07/1.2.00/43.0003).

2 Teoretická východiska

SVP jsou definovány v § 16 školského zákona č. 564/2005 Sb. v platném znění, jež hovoří o vzdělávání dětí, žáků a studentů s SVP. Za dítě, žáka nebo studenta s SVP považuje osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Uvedená legislativní norma rozumí zdravotním postižením postižení mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotní znevýhodnění je definováno jako zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování za předpokladu, že vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je pro účely školského zákona rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním statusem, ohrožení sociálně patologickými jevy nebo nařízená ústavní či ochranná výchova či postavení azylanta, osoby, požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu.

SVP zjišťuje školské poradenské zařízení (pedagogicko - psychologická poradna či speciálněpedagogické centrum). Děti, žáci a studenti s SVP mají dle legislativy právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Dále je jim k dispozici prostor pro vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, stejně jako poradenské služby ze strany školy či školského poradenského zařízení. Při přijímání ke vzdělávání a při jeho ukončování jsou opět žákům a studentům se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním ustanoveny vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám. Při hodnocení školního výkonu žáků a studentů s SVP se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. V rámci vzdělávání mají děti, žáci a studenti se zdravotním postižením právo bezplatně užívat speciální učebnice a speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky poskytované školou (Michalík, J.

Studijní text k projektu

„Zvyšování kompetencí v rámci přípravy pedagogických pracovníků na UP“

a kol., 2011) Dětem, žákům a studentům neslyšícím a hluchoslepým se zajišťuje právo na bezplatné vzdělávání pomocí nebo prostřednictvím komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob podle jiného právního předpisu. Dětem, žákům a studentům, kteří nemohou číst běžné písmo zrakem, se zajišťuje právo na vzdělávání s použitím Braillova hmatového písma. Dětem, žákům a studentům, kteří se nemohou dorozumívat mluvenou řečí, se zajišťuje právo na bezplatné vzdělávání pomocí nebo prostřednictvím náhradních způsobů dorozumívání. Vyžaduje-li to povaha zdravotního postižení, zřizují se pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením školy (popřípadě v rámci školy jednotlivé třídy, oddělení nebo studijní skupiny) s upravenými vzdělávacími programy. Žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, žáci se souběžným postižením více vadami a žáci s autismem mají právo se vzdělávat v základní škole speciální, nejsou-li vzdělávání jinak. Příprava na vzdělávání se dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem může poskytovat v přípravném stupni základní školy speciální. Ředitel mateřské školy, základní školy, základní školy speciální, střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy může ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává dítě, žák nebo student s SVP, zřídit funkci asistenta pedagoga. V případě dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním je nezbytné vyjádření školského poradenského zařízení. Ke zřízení jednotlivé třídy, oddělení nebo studijní skupiny s upravenými vzdělávacími programy v rámci školy, ke zřízení funkce asistenta pedagoga je v případě škol zřizovaných ministerstvem či registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, nezbytný souhlas ministerstva. V případě škol zřizovaných ostatními zřizovateli souhlas krajského úřadu.

Uvedená ustanovení platné právní úpravy nedostatečně reflektují vertikální pojetí speciálních vzdělávacích potřeb. Právní úprava – ale s ní související ekonomické, organizační i personální opatření – nedokáže přesně, odborně správně a účinně reagovat na proměnlivou potřebu dětí, žáků a studentů (dále jen i žáci) ve vzdělávání. Celkově lze stávající pojetí SVP označit jako „statické“ a neodpovídající potřebám žáků, zákonných zástupců a nakonec i škol a pedagogů.

3 Školský zákon – návrh novely

Návrh novely školského zákona se týká právě ustanovení § 16, který by měl nově pojednávat o podpoře vzdělávání dětí, žáků a studentů s SVP. Dítětem, žákem a studentem s SVP se nově rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními (dále jen PO) se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Žáci s SVP mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Realizace PO by měla spočívat zejména v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- úpravě organizace, obsahu, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče, stejně jako prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, Braillova písma a podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů,
- úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- využití asistenta pedagoga,
- stavebních a technických úpravách prostor, kde se poskytuje vzdělávání a školské služby (Návrh novely školského zákona, březen 2014)

PO by se prakticky měla členit do 5 rozdílných stupňů v závislosti na hloubce – či míře – potřebné podpory. V tomto směru jsou aktuálně prováděné práce návazné na dřívější provedení podrobné deskripce současného stavu v diagnostice speciálních vzdělávacích potřeb u žáků se zdravotním postižením. Jedná se zejména o diagnostické „manuály“ pro speciálně pedagogická centra, která vznikla v rámci předchozího projektu autora tohoto této stať. (Jedná se o výstupy projektu „Inovace činnosti SPC při posuzování míry SVP u dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením“, řešeného v letech 2010 – 2013 na UP v Olomouci). Více viz. Michalík, J., Hanák, P. Baslerová, P., a kol. 2012.

Připomeňme, že rovina zákona pouze přináší definiční uchopené pojmu PO – a podrobnosti stanoví prováděcí předpis – viz návrh nového znění § 19 školského zákona. Podle něj MŠMT musí stanovit vyhláškou následující oblast nutně pro implementaci PO do činnosti škol:

Studijní text k projektu

„Zvyšování kompetencí v rámci přípravy pedagogických pracovníků na UP“

- druhy a účel podpůrných opatření a jejich členění do stupňů,
- u podpůrných opatření druhého až pátého stupně pravidla pro jejich použití školou a školským zařízením a normovanou finanční náročnost pro účely poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu podle tohoto zákona,
- postup školy nebo školského zařízení před přiznáním podpůrného opatření dítěti, žákovi nebo studentovi,
- organizaci poskytování podpůrných opatření,
- organizaci a pravidla vzdělávání ve třídách, odděleních a studijních skupinách a školách zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením nebo se závažnými vývojovými poruchami učení nebo chování,
- průběh a organizaci poradenských služeb školy a činnosti školských poradenských zařízení a pravidla jejich spolupráce se školami a školskými zařízeními,
- náležitosti zprávy a doporučení vydávaných školským poradenským zařízením,
- náležitosti individuálního vzdělávacího plánu,
- podmínky pro přecházování do vyššího ročníku.

Na základě uvažované novely školského zákona lze dovodit, že systém PO povede k preciznějšímu určení hloubky SVP. V praxi tedy žákovi s mírou přiznaných PO 4. stupně bude poskytnuta vyšší míra podpory než žákovi s mírou PO 2. Pro potřeby přímé práce je významná i činnost školských poradenských zařízení, jež by měla nově určovat i stupeň PO, které žákovi náleží (dosud konstatovala pouze přítomnost či absence SVP). Východiskem je rovněž zajištění přesnosti a spravedlnosti při posuzování a naplňování SVP u žáků v celé České republice. Nespornou výhodou pro pedagogy je potřebná metodická a praktická podpora.

Podpůrná opatření jsou definována jako nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Stupně PO se budou lišit na základě organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Z hlediska zajištění inkluzivní podpory vzdělávání budou moci PO vyššího stupně být použita pouze, pokud k dosažení účelu nebudou dostačovat PO nižšího stupně. V prvním stupni bude kompetentní PO uplatňovat sama škola nebo školské zařízení (nebude již potřeba doporučení školského poradenského zařízení). PO ve druhém až pátém stupni mohou být uplatněny výhradně s doporučením školského poradenského zařízení. Ve všech případech (poskytnutí i zrušení PO) bude vyžadován informovaný souhlas zletilého žáka či studenta, v případě nezletilosti jeho zákonného zástupce. Nově budou moci být zřizovány školy či třídy, oddělení a studijní skupiny pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením či závažnými vývojovými poruchami učení nebo chování. Opět bude vyžadován informovaný souhlas zletilého či v případě nezletilosti jeho zákonného zástupce.

Pojem PO tak dnes existuje de facto ve třech rovinách. První z nich je školský zákon (konkrétně § 16), který – bude-li novelizován - zavede PO do české legislativy. Na tomto základě Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy prováděcím předpisem stanoví, jaká PO jsou a jaká jsou v souvislosti s tím povinnosti školy. Třetí rovinu představují vytvářené Katalogy podpůrných opatření. Ty jsou v současnosti autorskými týmy koncipovány velmi podrobně a konkrétně, aby mohly být pedagogům oporou v příslušné situaci.

Obr. 1 Rámcová struktura PO (karty podpůrného opatření)

Karta podpůrného opatření
Popis opatření
Aplikace opatření a specifikace podmínek
Projevy/ překážky v učení a zapojení, na které opatření reaguje
Cílové skupiny/ příčiny
Varianty opatření dle stupňů podpory
Stupeň 1:
Stupeň 2:
Stupeň 3:
Stupeň 4:
Stupeň 5:

Zdroj: Michalík, J. , Baslerová, P. a kol., Katalog podpůrných opatření – I. obecná část.

Studijní text k projektu

„Zvyšování kompetencí v rámci přípravy pedagogických pracovníků na UP“

Uvedených „karet“ PO je v r. 2014 zpracováno cca 580, tj. každá karta je zpracována aplikačně pro příslušné zdravotní postižení či znevýhodnění.

Samozřejmě je nezbytné počítat i s možnými riziky PO. Jedním z nich je nutnost kvalitního vyřešení systému financování PO. Optimální financování prospěje efektivitě vynakládaných veřejných prostředků. Dnes se v praxi je možné setkat s dítětem se znevýhodněním, které čerpá podporu v řádu desítek tisíc korun a další dítě (se stejným znevýhodněním) na jiném místě České republiky dostává podporu v řádu sta korun.

4 Výstup - Katalog podpůrných opatření

Katalog podpůrných opatření bude obsahovat deskripci všech potřebných PO v podobě výstižného, jednotného a srozumitelného manuálu pro školu a pedagogy. Zvláště je nutné zmínit náročnost tvorby katalogu pro žáky (podle současné terminologie) se sociálním znevýhodněním. Katalog pro výše uvedenou skupinu žáků a žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním bude k dispozici na podzim roku 2014. Bude ověřen na 140 školách po celé České republice. Plánované předložení Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy je jaro 2015.

Katalog PO je tedy primárně určen dětem, žákům a studentům se zdravotním postižením, sociálním znevýhodněním a zdravotním znevýhodněním a jejich pedagogům. Člení se na dvě části, první je obecná a druhá tzv. zvláštní, tedy určená jednotlivým typům zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním. Obecná část se skládá se dvou oblastí. První pojednává o:

- podpůrných opatřeních ve vzdělávání,
- současné situaci ve vzdělávání žáků cílových skupin,
- přijemcích PO,
- právní úpravě PO,
- školských poradenských zařízeních a jejich činnosti v oblasti PO,
- škole a její povinnosti v oblasti poskytování PO,
- učitelích a další pedagogičtí pracovníci a jejich role při poskytování PO.

V druhé části obecné roviny Katalogu je k dispozici:

- přehled PO a jejich krátká charakteristika,
- metodika práce s Katalogem PO.

S ohledem na PO bude jak pracovník školského poradenského zařízení, ale i ředitel školy, vyučující – a také rodič dítěte srozumitelně informován o:

- pojmu a podstatě daného PO,
- skupině žáků, jež PO potřebuje,
- způsobu uplatnění, čemu pomáhá, jakou oblast rozvíjí, metodických postupech, dalších informacích a zdrojích,
- personálním zajištění PO,
- modifikaci daného PO do stupňů (ne každé PO bude ve všech stupních).

Součástí Katalogu tedy je nejen přehled PO, určený cílové skupině, ale také metodika práce s nimi, jež bude obsahovat znaky pro rozpoznání potřeby podpory. Aktuálně u dětí se zdravotním postižením a znevýhodněním existuje odborný subjekt, který je kompetentní vyslovit odborný závěr a doporučení a to školská poradenská zařízení. Otázkou zůstává stanovení závěru u žáků se sociálním znevýhodněním. V potaz připadá pedagogicko – psychologická poradna. O všem i toto řešení má svá úskalí. Při realizaci PO se počítá s tím, že první stupeň PO bude bez finanční dotace. A větší část dětí se sociálním znevýhodněním spadá právě do této kategorie.

Pro završení přehledu vytvářených dokumentů uvádíme nyní základní členění jednotlivých oblastí PO a jejich stručnou charakteristiku. Autorsky je nyní vytvořeno následujících deset oblastí podpory – podpůrných opatření: (Kol. autorů Katalogu podpůrných opatření, pracovní verze):

1. **Organizace výuky:** vzdělávání v domácím prostředí; dočasné vyloučení žáka ze vzdělávacího procesu; dočasné individuální vzdělávání žáka v jiném než školním prostředí; dočasný/občasný pobyt mimo kmenovou třídu, ve vytvořeném zázemí; volba pracovního místa – úprava zasedacího pořádku i dalšího prostoru při činnostech mimo lavici; vytváření dalšího pracovního místa pro žáka; zajištění stabilního prostoru pro otevřenou komunikaci a sdílení; odlišné časové uspořádání vyučování; dočasná/občasná výuka v homogenních/heterogenních skupinách – pravidelná/nepřavidelná; snížení počtu žáků ve třídě; jiné prostorové uspořádání výuky.
2. **Doporučená přizpůsobení vyučovacích metod dle individuálních potřeb žáka:** efektivní, funkční střídání činností v rámci výuky podle potřeb žáků; individualizace časové dotace pro práci při výuce;

Studijní text k projektu

„Zvyšování kompetencí v rámci přípravy pedagogických pracovníků na UP“

pravidelná kontrola pochopení osvojovaného učiva s využitím kladné zpětné vazby; zadávání individualizované činnosti pro žáky dle jejich potřeb a možností v průběhu výuky; jazykové vzdělávání ve všech předmětech (propojení obsahu s jazykem); vizualizace obsahu a procesu vzdělávání; podpora kooperace mezi žáky, kooperativní učení; strukturované učení/ způsob zadávání práce a využívání pomůcek; metody aktivního učení; výuka respektující styly učení žáka/ žákovu osobnost a schopnost učení (typologii osobnosti); podpora vnitřní a vnější motivace k učení; prevence únavy; podpora koncentrace pozornosti; cílené vytváření prostorů/ příležitostí pro seberealizaci žáků; výuka prostřednictvím alternativních forem komunikace.

3. **Intervence:** spolupráce rodiny a školy - zahájení spolupráce; spolupráce rodiny a školy – průběžná spolupráce; využití tlumočnických služeb (úvodní, průběžné); podpora plnohodnotného vzájemného předávání informací mezi školou a rodinou; spolupráce rodiny a školy při řešení krizových situací; úprava domácí přípravy; rozvoj slovní zásoby a jazykových kompetencí; jazyková příprava pro žáky s odlišným mateřským jazykem; jazyková podpora v češtině jako druhém jazyce (pro žáky s odlišným mateřským jazykem); rozvoj dílčích funkcí podmiňujících osvojení trivia; intervence nad rámec běžné výuky (např. intervence terapeuticko-formativní, podpůrné); nácvik konkrétního logického myšlení (při vstupu do školní docházky); podpora zvládnutí emoční zátěže spojené s nástupem o školy; nácvik specifických dovedností (reedukace, kompenzace); nácvik sebeobslužných dovedností a nácvik sociálního chování; zácvikové pobyty; zvládnutí/ facilitace náročného chování; vytvoření krizových scénářů ve škole.
4. **Pomůcky:** kompenzační pomůcky, reedukační pomůcky; didaktické pomůcky; speciální didaktické pomůcky; speciální vzdělávací software, e-knihy; specifické použití mobilu, tabletu.
5. **Úpravy obsahu vzdělávání:** vzdělávání s podporou IVP nebo individuálního plánu rozvoje; modifikace podávané informace; podpora mateřského jazyka; obohacování učiva; uvolnění z výuky předmětu, rozložení učiva z důvodu těžkého deficitu; rozložení učiva pro žáky ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávání nebo pro žáky se SVP; respektování specifických zvláštností žáka.
6. **Plánování a hodnocení:** diferenciací cílů dle možností a potřeb žáků; vyvážený rozvoj ve všech doménách kurikula; rozšířené formy hodnocení; formativní hodnocení; individualizace hodnocení; posílení motivační funkce hodnocení; plánování dle časových/tematických celků; podmínky a metody dlouhodobého sledování výsledků žáka.
7. **Příprava na vyučování:** úprava domácí přípravy.
8. **Podpora sociální a zdravotní:** podávání medikace; odlišné stravování; spolupráce s externími poskytovateli služeb; spolupráce s OSPOD; léčebná režimová opatření; reedukační a socializační pobyty.
9. **Sociodynamika skupiny:** podpora žáků při formování žákovské skupiny; průběžná podpora kladných vztahů a spolupráce mezi žáky/ průběžná podpora vztahů ve třídě; nácvik řešení krizové situace; zajištění pravidelného prostoru pro komunikaci a sdílení/ zajištění klimatu pro bezpečnou komunikaci mezi žáky i učiteli; podpora rozvoje emoční inteligence dětí/žáků/podpora emočního rozvoje na úrovni třídního kolektivu; příprava na příchod a následná adaptační fáze při příchodu dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami do třídy; ovlivňování postojů žáků v přijímání různosti; rozvoj dovedností a kompetencí zprostředkovaných jedincem s odlišností; využití peer efektu (posílení vazeb napříč ročníky a stupni vzdělávání); systematická podpora osobnostně sociálního rozvoje žáků; transparentní způsob tvorby pravidel třídy a hodnocení jejich dodržování.
10. **Úprava prostředí:** stavební úpravy, bezbariérovost; vytvoření zázemí pro potřebu relaxace, zklidnění, samoty, izolace; úprava pracovního prostředí, pracovního místa; světelná nebo zvuková signalizace; bezbariérovost na úrovni lidských zdrojů (jazykové, komunikační kompetence); bezbariérovost na úrovni materiálového vybavení (světelný zvonek); bezbariérovost na programové vybavenosti (knihy v knihovně, ve třídě, výstavka prací všech nebo podle kritérií); lehce organizovatelný, přemístitelný nábytek; přístupný bezbariérový web pro všechny (i pro „menšiny“).

Samostatnou součástí podpory jsou tzv. „personální opatření“. Nelze o nich hovořit jako o podpůrných opatřeních (byť např. u asistenta pedagoga je tento přístup běžný), neboť ve školách působí a bude působit více pracovních pozic, které budou „nositeli“ pedagogického a speciálně pedagogického přístupu při poskytování PO. Jedná se o pozice jako třídní učitel, asistent ve výuce (asistent pedagoga), tlumočnický znakového jazyka, druhý učitel ve třídě, speciální pedagog, psycholog, výchovný poradce, školní metodik prevence, poradenský pracovník školního poradenského pracoviště, koordinátor oblasti života školy, komunikátor „škola – rodina“, sociální pedagog. Svou roli mají i poradenští pracovníci školského poradenského zařízení či metodická intervence směrem k pedagogům ze strany školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště.

Studijní text k projektu

„Zvyšování kompetencí v rámci přípravy pedagogických pracovníků na UP“

5 Závěr

Výše předkládaný text zaměřený na nový prvek speciálně pedagogické podpory při vzdělávání dětí, žáků a studentů se SVP přináší inovativní pohled na oblast tzv. speciálního vzdělávání. Definuje aktuální legislativu a v ní pojetí dětí s SVP a následně vymezuje návrh tvorby podpůrných opatření v kontextu optimalizace vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním. V článku jsou k dispozici informace o vymezení PO, stejně jako Katalogu PO, ve kterém budou jednotlivá PO specifikována na základě cílové skupiny.

6 Diskuze

Výstupem činnosti popsané práce rozhodně nesní být další zatížení pedagogů (i když některými činnost může být právě tímto způsobem vnímána). Tvorba podpůrných opatření by měla být naopak chápána, jako soubor praktických rad, zkušeností, metod, dovedností, které ulehčí situaci jak vyučujícímu, tak dítěti s příslušným znevýhodněním. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu dětí se SVP ve školách hlavního vzdělávacího proudu, kdy aktuálně není v rámci školství definovaná povinná odbornost pedagogů ve vztahu k žákům s SVP, lze Katalog PO uvítat jako potřebný krok ke zlepšení vzdělávacích podmínek dotčených dětí.

Seznam použité literatury

1. Michalík, J. a kol. (2011). *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Praha: Portál.
2. Michalík, J.; Baslerová, P.; Hanák, P. a kol. (2012). *Katalog posuzování míry SVP – část I. Hmotněprávní a procedurální standardy, dokumentace a vybrané vzory v činnosti SPC*. Olomouc: Univerzita Palackého.
3. Michalík, J.; Baslerová, P. a kol. (2011). *Katalog podpůrných opatření – I. obecná část, pracovní verze*, březen 2014, archiv autora.
4. *Návrh novely školského zákona*, MŠMT, verze březen 2014, archiv autora.
5. *Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon*